

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci, IČ 00016918**
sídlem Třanovského 622/11, 163 04 Praha 17 - Řepy
zastoupen advokátem JUDr. Tomášem Machem
sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5 - Smíchov

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. června 2020, č. j. 23122/20/5100-31462-708633

takto:

- I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 16. června 2020, č. j. 23122/20/5100-31462-708633, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to k rukám JUDr. Tomáše Macha, se sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha 5 - Smíchov, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou doručitou Krajskému soudu v Brně 11. srpna 2020 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. června 2020, č. j. 23122/20/5100-31462-708633, kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj (dále též „správce daně“) ze dne 30. září 2019, č. j. 4258206/19/3005-70461-706423.
2. Napadeným rozhodnutím žalovaný jakožto příslušný správní orgán dle § 114 odst. 2 a 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správce daně ze dne 30. září 2019, kterým byla dle § 13a zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, v rozhodném znění ve spojení s § 147 daňového řádu stanovena daň z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2019 ve výši 605 Kč.

II. Obsah žaloby

3. Předně žalobce v podané žalobě vyjadřuje nesouhlas se závěry žalovaného, proto navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Prvním okruhem žalobních námitek upozorňuje, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek odůvodnění.
4. Předmětem sporu mezi žalobcem a žalovaným je otázka aplikace a interpretaci právních předpisů, které se vztahují na posuzování jednotlivých nároků na osvobození od daně. Žalobce je přesvědčen, že ve vztahu k dotčeným pozemkům mu nevznikla povinnost podat daňové přiznání ani uhradit daň. Dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí musí být pro osvobození od daně splněny dvě podmínky: (1.) jedná se o nemovitou věc ve vlastnictví státu, (2.) která není užívána k podnikání. Tyto znaky je nutné posuzovat v materiálním smyslu, tedy je nutné posuzovat skutečný účel užívání dotčených nemovitých věcí. Zároveň tak upozornil na skutečnost, že zatímco u některých pozemků žalovaný materiálně posuzoval osvobození dle § 4 odst. 1 písm. l) a o) zákona o dani z nemovitých věcí, v případě osvobození dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí postupoval ryze formalisticky.
5. Nadto shrnuje, že není sporu o tom, že nemovité věci jsou ve vlastnictví státu. Základní charakteristika daňového subjektu (jakožto státního podniku) spočívá v tom, že nemá svůj vlastní majetek, ale disponuje pouze právem hospodařit s majetkem státu. Proto je pro posuzování případu rozhodné, jaký je skutečný účel užívání dotčených pozemků, tedy zda jsou užívány k podnikání či nikoli (resp. pronajímány nebo propachtovány). K tomu zdůrazňuje, že již 1. ledna 2009 vstoupil do likvidace, která i nadále probíhá, přičemž již před vstupem do likvidace došlo k výmazu činností, které představují podnikání ve smyslu § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Žalovaný nesprávně dovozuje, že žalobce i nadále podniká, a to na základě jeho úvahy, že uvedené činnosti jsou v obchodním rejstříku zahrnuty v části „předmět podnikání“, aniž by zkoumal skutečnou povahu uvedených aktivit.
6. Považuje argumentaci žalovaného, který se v případě možnosti osvobození pozemků od daně z nemovitých věcí dle § 4 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí přiklání ke zkoumání otázky subjektu (bod č. 28. napadeného rozhodnutí), zatímco v případě možnosti osvobození pozemků od daně z nemovitých věcí dle § 4 písm. l) a o) zákona o dani z nemovitých věcí je dle jeho názoru rozhodující otázka věcná (bod č. 38 – 43. napadeného rozhodnutí), aniž by takový postup zákon o dani z nemovitých věcí umožňoval, za nepřezkoumatelnou. V průběhu řízení byla navržena řada důkazních

prostředků. Jednalo se např. o výsledch Ing. V. M., J. T., současného likvidátora Mgr. R. P., bývalého likvidátora Ing. V. Č. atp. Žalovaný však tyto důkazy odmítl jako nerelevantní, aniž by tento postup řádně zdůvodnil, přestože je dle žalobce nepochybné, že právě tyto navržené důkazní prostředky jsou způsobilé prokázat, že pozemky nejsou využívány k podnikání. Nakonec odkazuje k rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci v obdobné věci ze dne 18. prosince 2019, č. j. 65 Af 20/2019-35, ze dne 20. prosince 2019, č. j. 65 Af 22/2019-34, a ze dne 20. prosince 2019, č. j. 65 Af 21/2019-34.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný v rámci svého vyjádření doručeného zdejšímu soudu dne 2. prosince 2020 navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Předně zopakoval skutkový stav a shrnul žalobní námitky. K samotným námitkám uvedl nad rámec odůvodnění napadeného rozhodnutí následující.
8. Žalovaný se neztotožňuje se závěrem žalobce ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Aby bylo rozhodnutí přezkoumatelné, musí se odvolací orgán vypořádat se všemi odvolacími námitkami a vyhodnotit daňovým subjektem navrhované důkazní prostředky. Proto i za situace, kdy námitky odvolatele nejsou z pohledu správního orgánu relevantní či se např. odvolatel mylí v názoru na právní posouzení věci, musí odvolací orgán v odůvodnění rozhodnutí i na tyto skutečnosti reagovat a uvést k nim své argumenty. Žalovaný již v napadeném rozhodnutí uvedl, že je zjevné, že se jedná o subjekt – státní podnik – v postavení podnikatele ze zákona, proto předložené důkazy nemohou zvrátit daný stav. Aby však dostal svým povinnostem ve vztahu k řádnému odůvodnění, provedl vyhodnocení těchto důkazů. Uzavírá, že napadené rozhodnutí je plně přezkoumatelné. Závěry považuje za konzistentní a základní myšlenka ohledně nemožnosti přiznat osvobození od daně z důvodu postavení žalobce coby podnikatele se prolíná celým napadeným rozhodnutím a je z něj plně seznatelná.
9. Ke splnění podmínek pro osvobození daně uvedl, že skutečnost, že státní podnik vstoupil do likvidace, nemá vliv na to, že státní podnik svým jménem a na vlastní odpovědnost vykonává podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Pouhým vstupem do likvidace totiž činnost subjektu nekončí. Rovněž nesouhlasí s tvrzením, že by při posuzování nároku nepostupoval konzistentně. Shrnuje, že nárok na osvobození od daně v souvislosti s § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je vázán na osobu poplatníka. V tomto tedy spočívá podstatný rozdíl oproti § 4 odst. 1 písm. l) a o) zákona o dani z nemovitých věcí, neboť v takovém případě je klíčové právě jejich účelové zaměření v souladu s teleologickým výkladem zákona, tedy že pozemky slouží potřebě široké veřejnosti jako parky či sportoviště, resp. pozemky zastavěné stavbou dle stavebního zákona.
10. Nadto navrhl, aby soud řízení přerušil dle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., a to do pravomocného skončení řízení o kasačních stížnostech směřujících proti rozsudkům Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, č. j. 65 Af 20/2019 – 35, č. j. 65 Af 21/2019 – 34, č. j. 65 Af 22/2019 – 34 ve věci Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci, která jsou u Nejvyššího správního soudu vedena pod sp. zn. 9 Afs 17/2020, sp.

zn. 7 Afs 17/2020 a sp. zn. 2 Afs 25/2020, neboť rozsudky Nejvyššího správního soudu v této věci mohou mít vliv i na rozhodnutí Krajského soudu v Brně v posuzované věci.

IV. Replika

11. Žalobce doručil dne 10. března 2021 zdejšímu soudu repliku k vyjádření žalovaného, ze které vyplývá, že setrvává na svém žalobním návrhu. Je toho názoru, že žalovaný nijak srozumitelně neodůvodňuje namítaný nekonzistentní postup při posuzování nároku na osvobození od daně. Dle žalobce žalovaný nezkoumal skutečnou činnost subjektu a způsob využití dotčených nemovitých věcí – pozemků, ačkoliv v průběhu řízení byly navrženy způsobilé důkazní prostředky k prokázání aktivit žalobce. Je zřejmé, že žalovaný vzal za své toliko obecné poznatky o činnosti státních podniků a o likvidaci subjektů, aniž by se zabýval skutečnou náplní činnosti, ačkoliv z toho v neprospěch žalobce dovozuje ve svém rozhodnutí závěry.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z § 51 odst. 1 s. ř. s.
13. Ze správního spisu poskytnutého zdejšímu soudu žalovaným vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, tyto podstatné skutečnosti.
14. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce měl k datu 1. ledna 2019 v oblasti územní působnosti správce daně právo hospodaření s nemovitými věcmi ve vlastnictví České republiky, které jsou evidované na následujících listech vlastnictví: č. 702 pro obec a katastrální území Jedovnice, č. 561 pro obec Brno a katastrální území Komárov, č. 4845 pro obec Brno a katastrální území Židenice a č. 620 pro obec a katastrální území Velké Pavlovice.
15. Dne 29. dubna 2019 bylo prostřednictvím datové schránky doručeno správci daně přiznání k dani z nemovitých věcí na rok 2019 (č. j. 2336066/19), ve kterém žalobce u všech výše uvedených nemovitých věcí uplatnil osvobození od daně z nemovitých věcí dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, tj. vyčíslil daň ve výši 0 Kč.
16. Po přezkoumání podaného daňového přiznání vznikly správci daně pochybnosti o správnosti, pravdivosti a průkaznosti údajů týkajících se základu daně a daně, proto zaslal dne 19. června 2020 žalobci výzvu k odstranění pochybností (č. j. 3141793/19/3005-70461-706423). Konkrétně se jednalo o pochybnosti týkající se uplatněného osvobození u všech pozemků uvedených v bodě 13. tohoto rozhodnutí, tj. p. č. 150/3 evidovaného na LV č. 561 v katastrálním území Komárov, obec Brno, pozemku p. č. 4295/11 evidovaného na LV č. 4845 v katastrálním území Židenice, obec Brno, pozemku p. č. 6958 evidovaného na LV č. 620 v katastrálním území Velké Pavlovice, obec Velké Pavlovice a pozemku p. č. 949/2 evidovaného na LV č. 702 v katastrálním území a obci Jedovnice.
17. Správce daně dospěl k závěru, že žalobce pochybnosti neodstranil a uvedené skutečnosti zaznamenal v úředním záznamu dne 20. srpna 2019 (č. j. 3810439/19/3005-70461-706423).

Na základě ukončeného postupu k odstranění pochybností správce daně stanovil daň z uvedených nemovitých věcí na rok 2019 platebním výměrem ze dne 30. září 2019 (č. j. 4258206/19/3005-70461-706423) ve výši 605 Kč. Žalobce dne 29. října 2019 podal proti platebnímu výměru odvolání (č. j. 4606903/19).

18. V rámci nalézacího řízení správce daně u pozemku p. č. 949/2 evidovaného na LV č. 702 v katastrálním území a obci Jedovnice neshledal možnost pro přiznání nároku na osvobození od daně. U pozemku p. č. 150/3 evidovaného na LV č. 561 v katastrálním území Komárov, obec Brno shledal možnost přiznání nároku na osvobození dle § 4 odst. 1 písm. l) zákona o dani z nemovitých věcí. U pozemku p. č. 4295/11 evidovaného na LV č. 4845 v katastrálním území Židenice, obec Brno neshledal možnost pro přiznání nároku na osvobození od daně. U pozemku p. č. 6958 evidovaného na LV č. 620 v katastrálním území a obci Velké Pavlovice neshledal možnost přiznání nároku na osvobození od daně. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval třemi skupinami nemovitých věcí, přičemž potvrdil osvobození pro část nemovitých věcí dle § 4 odst. 1 písm. o) a l) zákona o dani z nemovitých věcí, u ostatních nemovitostí s odkazem na § 4 odst. 1 písm. a) a § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí naplnění podmínek pro osvobození od daně neshledal.
19. O jednotlivých námitkách soud uvážil následovně.
20. Předně se však zdejší soud vyjádří k návrhu na přerušení řízení dle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Soud konstatuje, že vzal návrh žalovaného na vědomí, avšak se neshledal důvody pro vyhovění. Ve věci obdobného subjektu – Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci, Nejvyšší správní soud dne 21. ledna 2021, č. j. 2 Afs 25/2020 – 36, dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je plně přezkoumatelné, a vyhověl jeho návrhu a věc vrátil k novému projednání Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci. S ohledem na to, že v posuzovaném případě nebylo krajským soudem přistoupeno k věcnému posouzení, ale pouze ke konstatování nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, má zdejší soud za to, že v takovém případě nemůže dojít k situaci, že rozhodnutí zdejšího soudu „*bude následně NSS zrušeno s poukazem na jiný právní názor nebo jiné vady plynoucí z pilotního rozhodnutí případně na odlišné posouzení předběžné otázky (rozsudek NSS ze dne 31.8.2012, sp. zn. 5 As 83/2011),*“ neboť zdejší soud přistoupil, na rozdíl od Krajského soudu v Ostravě, k věcnému posouzení žaloby. Postupoval tedy tak, jak Nejvyšší správní soud závázal Krajský soud v Ostravě ve věci sp. zn. 2 Afs 25/2020.

K nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí

21. Prvním okruhem žalobních námitek žalobce upozorňuje, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek odůvodnění. V průběhu řízení byla navržena řada důkazních prostředků jako např. výslech Ing. V. M., J. T., současného likvidátora Mgr. R. P., bývalého likvidátora Ing. V. Č. atp. Žalovaný však tyto důkazy odmítl jako nerelevantní, aniž by tento postup řádně zdůvodnil, přestože je dle žalobce nepochybné, že právě tyto navržené důkazní prostředky jsou způsobilé prokázat, že pozemky nejsou využívány k podnikání.
22. Krajský soud se tedy nejdříve zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí způsobilé soudního přezkumu. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je totiž vadou natolik závažnou, pro kterou by musel rozhodnutí žalovaného zrušit dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

23. Ve vztahu k právě posuzované věci nelze odhlédnout od recentních rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (č. j. 65 Af 20/2019, č. j. 65 Af 21/2019, č. j. 65 Af 22/2019), kdy tento soud ve třech případech konstatoval nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného v obdobném případě u obdobných subjektů [Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci, pozn. soudu] a obdobné skutkové situaci [vyměření daně z nemovitých věcí a neuznání nároku na osvobození od daně dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, pozn. soudu]. Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, č. j. 65 Af 20/2019, však bylo záhy Nejvyšším správním soudem dne 21. ledna 2021, č. j. 2 Afs 25/2020, zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání. V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„způsob, jakým se žalovaný se všemi těmito podmínkami na základě argumentace uplatněné v odvolání a při poukazu na konkrétní důkazní prostředky zabýval ve svém rozhodnutí, nevede k nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí.“* Závěrem pak uzavřel, že *„z hlediska přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného ob stojí a krajským soudem nemělo být z tohoto důvodu zrušeno. V tom je kasační stížnost důvodná.“*
24. Přezkoumáním napadeného rozhodnutí zdejší soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nesrozumitelností ani nedostatkem důvodů rozhodnutí, tudíž je přezkoumatelné. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, z jakého skutkového stavu správní orgán vycházel, které skutečnosti považoval za rozhodné a jak tyto skutečnosti právně hodnotil. Co se týče žalobcem navržených důkazních prostředků, těm se žalovaný věnoval v bodě 32. – 36. napadeného rozhodnutí, přičemž uvedené části napadeného rozhodnutí shrnují i důvody, proč žalovaný tyto důkazní prostředky odmítl jako nerelevantní pro právě posuzovaný případ. Žalovaný především uvedl, že osvobození od daně z nemovitých věcí se vztahuje k samotnému subjektu, jemuž nemůže být poskytnuto, pokud je podnikatelem. Z tohoto důvodu správce daně nepovažoval předložené důkazní prostředky za prokazující, že nemovitost neslouží k podnikání. Nelze tedy říci, že by postup žalovaného nebyl odůvodněn.
25. Na základě výše uvedeného tak soud vyhodnotil námitku nepřezkoumatelnosti jako nedůvodnou.

Ke splnění podmínek pro osvobození od daně

26. Předmětem sporu v právě posuzovaném případě je otázka, zdali se na výše jmenované nemovité věci (bod 17. tohoto rozhodnutí) vztahuje nárok na osvobození od daně z nemovitých věcí dle § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí. Žalobce zastává přesvědčení, že v případě osvobození dle § 4 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí je nutné posuzovat skutečný účel užívání dotčených nemovitých věcí. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí vycházel z právního názoru, že osvobození se vztahuje k samotnému subjektu, jemuž nemůže být poskytnuto, pokud je podnikatelem.
27. Dle § 2 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí jsou předmětem daně *„pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí.“*
28. Dle § 3 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí je *„[p]oplatníkem daně z pozemků vlastník pozemku.“*
29. Dle § 3 odst. 2 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí *„[p]oplatníkem daně z pozemků je, jde-li o pozemek ve vlastnictví České republiky, 1. organizační složka státu, státní příspěvková*

organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, které jsou příslušné hospodařit nebo mají právo hospodařit s majetkem státu, 2. právnická osoba, která má právo užívat tento pozemek na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé užívací vztahy k majetku České republiky.“

30. Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí „[o]d daně z pozemků jsou osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky.“
31. Dle § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí „[p]ozemky uvedené v odstavci 1 písm. a) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány; jsou-li tyto pozemky pronajaty nebo propachtovány obci, kraji nebo organizační složce státu anebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou užívány k podnikání. Pozemky uvedené v odstavci 1 písm. d) až g), l), r), t) a u) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány. Pozemky uvedené v odstavci 1 písm. a), b) a t) jsou osvobozeny od daně z pozemků, není-li k nim zřízeno právo stavby.“
32. Odborná literatura ve vztahu k osvobození od daně z nemovitých věcí dle odst. 1 citovaného ustanovení uvádí, že „[o]d daně z pozemků jsou osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky. Toto osvobození je generální. Pokud je pozemek ve vlastnictví České republiky, daň z pozemků se z něj neplatí bez ohledu na to, kdo s pozemkem hospodář. Podmínkou osvobození je skutečnost, že daný pozemek není užíván k podnikání, pronajímán nebo propachtován. Osvobození zůstává zachováno jen v případě, že pozemek je pronajat nebo propachtován obci, kraji, organizační složce státu nebo příspěvkové organizaci, vždy však musí být splněna podmínka, že není užíván k podnikání. Další podmínkou osvobození je, že na daném pozemku není zřízeno právo stavby, bez ohledu na to, zda je jeho součástí již stavba samotná nebo jen právo do budoucna stavbu zřídit (§ 4 odst. 3) [...] Ustanovení podmiňuje ve stanovených případech nárok na osvobození od daně z pozemků skutečností, že daný pozemek není užíván k podnikání, není pronajímán nebo propachtován. Takto je tomu u pozemků ve vlastnictví České republiky (přípustný je jen pronájem nebo pacht obci, kraji nebo organizační složce státu s vyloučením užívání pro podnikání), pozemků tvořících jeden funkční celek s objektem prohlášeným za kulturní památku, pozemků tvořících jeden funkční celek s budovou nebo jednotkou sloužící k vykonávání náboženských obřadů, pozemků tvořících jeden funkční celek s jednotkou nebo stavbou ve vlastnictví obecně prospěšné společnosti a pozemků tvořících jeden funkční celek se stavbou nebo jednotkou sloužící školství, kultuře nebo sociálním službám ve smyslu § 4 odst. 1 písm. g). Stejná podmínka osvobození se vztahuje na pozemky veřejně přístupných parků, prostor a sportovišť a pozemky veřejných vysokých škol či veřejných výzkumných institucí. U pozemků ve vlastnictví České republiky a pozemků obcí a krajů lze navíc uplatnit nárok na osvobození od daně z pozemků jen v případě, že k pozemkům není zřízeno právo stavby.“ (srov. Novotná, M., Koubovský P. Zákon o dani z nemovitých věcí: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2021-2-3]. ASPI_ID KO338_1992CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X k § 4 osvobození od daně)
33. Z napadeného rozhodnutí ovšem vyplývá, že žalovaný ve vztahu k osvobození pozemků od daně z nemovitých věcí neshledal možnost přiznání nároku na osvobození z toho důvodu, že žalobce je především právnickou osobou, která hospodář s majetkem státu za účelem dosažení zisku. Žalovaný výslovně uvádí, že nárok dle cit. ustanovení zákona o dani z nemovitých věcí je přímo navázán na subjekt (str. 7 napadeného rozhodnutí). Na posuzovaném případě pak nic nemění ani skutečnost, že žalobce vstoupil do likvidace. Tuto argumentaci žalovaného je ovšem nezbytné odmítnout, jelikož z citovaných

ustanovení zákona, jakož i odborné literatury je zjevné, že se jedná o osvobození věcné, nikoliv personální (osobní). Z § 4 zákona o dani z nemovitých věcí vyplývá, že úmyslem zákonodárce bylo osvobodit poplatníka od povinnosti platit daň za konkrétní pozemek, přičemž osvobození je vztaženo k předmětu daně – k zdanitelnému pozemku.

34. V tomto ohledu se lze částečně ztotožnit s argumentací žalobce, ze které vyplývá, že pro nárok na osvobození od daně z nemovitých věcí je nutné kumulativně naplnit dvě „podmínky“, a to podmínky uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí.
35. Zdejší soud konstatuje, že § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí obsahuje generální osvobození pro všechny pozemky ve vlastnictví České republiky. V případě, že je pozemek ve vlastnictví České republiky, není rozhodné, jestli s ním hospodáří státní podnik nebo příspěvková organizace. Rozhodná je pouze skutečnost, že pozemek je vlastnictví České republiky. Nadto v posuzovaném případě není mezi stranami sporné, že pozemky jsou ve vlastnictví České republiky, přičemž žalobce má právo hospodařit s majetkem státu (viz výsledky vyhledání v datech k 1. lednu 2019, č. 1. D2 správního spisu). Osvobození od daně je ovšem navázáno i na splnění podmínky v § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí. Toto ustanovení uvádí, že pozemek nesmí být užíván k podnikání, pronajat, propachtován a nesmí na něm váznout právo stavby. V případě, že pozemek není užíván k podnikání a neexistuje zde ani žádný z těchto právních vztahů, pak subjektu (poplatníkovi) náleží osvobození od daně z nemovitých věcí.
36. S ohledem na vše shora uvedené je nutné odmítnout argumentaci žalovaného, která byla založena na osvobození osobním, namísto osvobození věcného, které se vztahuje k předmětu daně – k zdanitelnému pozemku. Napříště tak žalovaný bude muset zkoumat, zdali jsou naplněny podmínky pro věcné osvobození od daně z nemovitých věcí u dotčených pozemků.
37. Z napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že u pozemků p. č. 949/2 evidovaného na LV č. 702 v katastrálním území a obci Jedovnice, p. č. 4295/11 evidovaného na LV č. 4845 v katastrálním území Židenice, obec Brno a pozemku p. č. 6958 evidovaného na LV č. 620 v katastrálním území a obci Velké Pavlovice nebyl uznán nárok na osvobození od daně dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, zatímco u pozemku p. č. 150/3 evidovaného na LV č. 561 v katastrálním území Komárov, obec Brno byl uznán nárok na osvobození od daně dle § 4 odst. 1) písm. l) zákona o dani z nemovitých věcí. Zatímco v prvním případě bylo argumentováno pro neuznání osvobození, jelikož je přímo navázáno na subjekt (který je podnikatelem), v druhém případě již bylo posuzováno osvobození ve vztahu k účelu užívání pozemku. Soud však konstatuje, že vzhledem k výše uvedeným závěrům ohledně nezákonnosti postupu žalovaného při nepřiznání nároku na osvobození od daně z nemovitých věcí dle § 4 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí by pak již bylo nadbytečné zabývat se podrobněji polemikou žalobce, který žalovanému vytkl nekonzistentnost při aplikaci tohoto (nezákonného) postupu.
38. Na základě výše uvedeného tak soud považuje námitky týkající se splnění podmínek pro osvobození od daně za důvodné. Soud uzavírá, že žalovaný zatížil v tomto ohledu své rozhodnutí nezákonností. Pro další řízení bude nutné se touto otázkou v souladu s uvedenou právní doktrínou blíže zabývat.

VI. Shrnutí a náklady řízení

39. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí je třeba zrušit pro nezákonnost. Z tohoto důvodu napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zdejší soud zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaný rozhodne vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
40. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobce byl v soudním řízení zastoupen advokátem dle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Této osobě dle § 35 odst. 2 s. ř. s. náleží odměna za zastupování. Pro určení její výše se užije vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Náklady řízení žalobce se sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3.000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby a replika žalobce) 3 x 3.100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 3 x 300 Kč. Celkem je tedy žalovaný povinen žalobci na nákladech řízení nahradit částku 15.342 Kč včetně DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 17. března 2021

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu